

Mariborska nadškofija zastavila tudi samostan Studenice in orglarsko šolo

Po pisanju italijanskega tednika L'Espresso, ki se sklicuje na tajni vatikanski dokument, je 800 milijonov evrov vredna finančna luknja v mariborski nadškofiji ter z njo lastniško povezanih družbah ena največjih polomij v zgodovini katoliške cerkve

Ranka Ivelja

Ljubljana – (nadaljevanje s 1. strani) Novinar L'Espresso **Emiliano Fittipaldi** je finančne akrobacije mariborske nadškofije in z njo povezanih družb v četrtkovem članku opisal na podlagi stostranskega poročila, ki ga je za Sveti sedež napisal vatikanski zaupnik, finančni izvedenec **Gianluca Piredda**. Ta je mariborsko nadškofijo kot apostolski vizitator obiskal lani (to informacijo so nam potrdili tudi na mariborski nadškofiji), poročilo, do katerega se je dokopal L'Espresso, pa je končal oktobra. Fittipaldi nam je včeraj po telefonu dejal, da razpolaga s celotnim poročilom, da ga ni dobil iz Vatikana, vse trditve in sklepe v članku pa je preveril tudi pri »slovenskih virih«. Kdo so ti, nam ni mogel povedati, dejal je le, da gre za »ljudi, ki živijo med Ljubljano in Rimom.«

Kot trdi novinar, so za neodgovorne finančne mahinacije nadškofa Krambergerja v Rimu izvedeli leta 2007, ko se je izvedelo, da »slovenska lokalna televizija T2, ki jo nadzira slovenska Cerkev«, predvaja pornografijo. Rim naj bi še posebej zaskrbelo, ker je prav v tistem času nadškof Kramberger poslal v Rim »nenavadno«¹ prošnjo. Sveti sedež je zaprosil za dovoljenje, da najame dve posojili po pet milijonov evrov. V Vatikanu so zavohali »dim po zažganem«, zato naj bi Maribor za informacije o spornih poslih zaprosil Mauro Piacenza, tedaj tajnik kongregacije za kler, ki pa je zahtevane informacije dobil z večmesečno zamudo. Vse bolj zaskrbljeni Sveti sedež je zato sklenil v Slovenijo poslati inšpektorja, že omenjenega Piredda. Kako to, da o mariborskih poslih Vatikana ni bolj promptno obveščal odhajajoči vatikanski nuncij, je mogoče le ugibati.

Milijoni posojil, številne hipoteke

Po Pireddovih oziroma L'Espressovih ugotovitvah, ki so v mnogih podrobnostih po zaslugi medijev slovenski javnosti že znane, se je »avantura«² mariborske nadškofije začela v začetku 90. let z ustanovitvijo Krekove banke,

ki je bila leta 2002 prodana, in ustanovitvijo družbe Gospodarstvo Rast. Sledila je ustanovitev holdingov Zvon Ena in Zvon Dva. Z nadškofijo povezane družbe, piše L'Espresso, so si pri bankah izposodile na desetine milijonov evrov, ki so jih sklenile vložiti tudi v ne dovolj varne naložbe na področju optičnih kablov in telekomunikacij. Samo Zvon Ena je za dolgoročne investicije namenil 416 milijonov evrov. Po mnenju svetovalne družbe, ki je za Vatikan ocenjevala investicije, je bila prav investicija v T2, ki je zdaj v prisilni poravnavi, ena od najbolj zgrešenih naložb. Zanj naj bi NLB odobrila 85 milijonov evrov kredita, na desetine milijonov naj bi prispevale tudi druge banke. Nadškofija in druge družbe so za ta posojila zastavile številne nepremičnine, ki jih bo zdaj precej verjetno izgubila. Nadškofija je zastavila prenovljeni samostan Studenice v Poljčanah, orglarsko šolo v Hočah in še en manjši objekt na Barvarski ulici v Mariboru. Mariborska nadškofija je včeraj te Fittipaldijeve navedbe potrdila kot točne. A zastavljenih nepremičnin je po mnenju italijanskega novinarja še več: »V poročilu, ki ga imam pred sabo, berem, da je pri različnih bankah zastavljenih tudi več delov dvorca Betnava, stanovanje na Slovenski 21 itd. O tem nisem pisal, ker za italijansko javnost to ni tako zelo pomembno. Morda še bom.«

Posledica tega bo – tako L'Espresso – da bodo svoje pobrale banki Raiffeisen in Unicredit, vse pa bo lahko izgubilo tudi 30.000 varčevalcev (po naših podatkih je teh skoraj dvakrat več). Po pisanju italijanskega tednika sta glavna krivca za nepremišljene mahinacije nekdanji ekonom Mirko Krašovec in mariborski nadškof Kramberger, za katerega Fittipaldi sicer zmotno zapiše, da so ga že zamenjali. V resnici so odstavili Krašovca, nadškofu Krambergerju pa so pred letom dni za pomočnika postavili nekdanjega murskosoboškega škofa Marjana Turnška, z nalogo, da nadzira sanacijo nadškofijskih financ, in bo prav kmalu zamenjal nadškofa Krambergerja. Po

Fittipaldijevemu mnenju utegnejo biti za slovenske razmere zelo zanimiva tudi Krašovčeva pojasnila, objavljena v poročilu, ki jih sam ni uporabil. »Krašovec je povedal, da ni nobenih finančnih odločitev sprejel sam, temveč da je šlo vedno za skupinsko delo. Po njegovih besedah je nadškof Kramberger odobril vse odločitve, tudi najmanjše, a vedno samo ustno.«

»Kdor ustanovi podjetje, se ne more izmakniti odgovornosti zanj...«

L'Espresso navaja tudi zelo zanimivo Krašovčevo pojasnilo, zakaj so kršili pravilo, po katerem mora Sveti sedež pisno odobriti vsako naložbo, višjo od milijona evrov. Krašovec naj bi se izvil takole: »Menil sem, da je takšna odobritev potrebna, ko gre za škofijo, ne pa tudi, ko gre za družbe v njeni lasti.« Kakor koli že, poudarja Fittipaldi, »v slovenski Cerkvi se morajo zavedati, da bodo morali odgovornost za izdano zaupanje vlagateljev in grozečo finančno polomijo nositi sami. Vatikan ne bo pomagal.«

Po mnenju naših virov iz ljubljanske nadškofije, ki je Mariboru sicer posodila 10 milijonov evrov, je izjava mariborske nadškofije sprenevedava. »To je en navaden blef. Čas je, da odkrito priznajo, da so s svojimi neodgovornimi poslovnimi avanturami hudo izdali zaupanje ljudi, ki so svoje certifikate v dobri veri vložili v Krekov sklad, in škodili Cerkvi v celoti. V najboljšem primeru bo v stečajni masi ostalo le 50 odstotkov sredstev,«³ nam je dejal neki visoki klerik ter dodal: »Morda dolg nadškofije in povezanih družb ni visok 800 milijonov evrov, z gotovostjo pa je mogoče reči, da dolg nadškofije in posledično murskosoboške in celjske škofije dosega vsaj 500 milijonov evrov. Dejstvo je, da se tisti, ki ustanovi podjetje, ne more kar tako izmakniti odgovornosti za njegovo poslovanje.«⁴ Po naših informacijah so nad ravnanjem in odzivi vodstva mariborske nadškofije močno razočarani in prizadeti tudi mnogi duhovniki, ki se le nemočno zgrajajo.

Mariborska nadškofija: Zavedamo se prizadetosti ljudi

Mariborska nadškofija je v včerajšnji nepodpisani izjavi za javnost med drugim poudarila, da v L'Espressu citiranega vatikanskega dokumenta nimajo, zato ga ne morejo komentirati. Ob tem pa trdijo, da so objavljene trditve o gospodarskem položaju mariborske nadškofije in z njo povezanih družb netočne. Pojasnjujejo, da družba Gospodarstvo Rast, katere lastnica je nadškofija skupaj s celjsko in murskosoboško škofijo, ne upravlja nadškofijskega premoženja, temveč le svoje. Novinarjeve trditve o zastavljenih nepremičninah (samostanu Studenice, orglarski šoli in še enem objektu) so potrdili. Po mnenju nadškofije je narobe to, da je omenjeni italijanski časopis ves dolg povezanih družb direktno pripisal nadškofiji. (To sicer ne drži docela, kajti novinar je pojasnil, da gre za finančno luknjo nadškofije in z njo povezanih družb.) Neposredni dolg nadškofije do bank naj bi konec minulega leta znašal le 17,4 milijona evrov, nadškofija pa je do sedaj redno poravnava svoje obveznosti z dohodki od darov, dividend in iz gospodarjenja s premoženjem. Ob tem pa v nadškofiji poudarjajo, da jim je iskreno žal, da je prišlo do sedanje situacije in da si prizadevajo za uspešno sanacijo. »Zavedamo se stisk in prizadetosti ljudi, ki so vložili svoje prihranke ali so življenjsko odvisni od družb, za katere smo kot solastniki Gospodarstva Rast (moralno) odgovorni,« so zapisali v izjavi in ob tem poudarili, da je omenjeni članek v javnosti vnesel le strah, jezo in nezaupanje, kar lahko privede do tega, da bo »večina vpletenih veliko izgubila, največ prav mali delničarji«. Nadškofija, so še zapisali, se zaveda »posredne odgovornosti« do delničarjev, zaposlenih in celotne javnosti, »naša posebna odgovornost pa velja katoličanom«. Povsem odkrito so tudi priznali, da se je dosedanje angažiranje nadškofije na gospodarskem področju pokazalo »kot neprimerno za cerkveno ustanovo«, zato bodo to spremenili. Iskanje zaslužka ne bo več prioriteta.

Zvona s 600 milijoni evrov finančnih obveznosti

Kakšno je trenutno finančno stanje Zvona Ena Holdinga in Zvona Dva Holdinga, ni znano. Po zadnjih uradnih podatkih je imel Zvon Ena Holding konec lanskega septembra 431,6 milijona finančnih obveznosti, manjši Zvon Dva Holding pa okoli 170 milijonov evrov. Skupno sta imela tako oba Zvona konec septembra manj kot 100 milijonov evrov kapitala in kar okoli 600 milijonov evrov posojil, za katera sta zastavila praktično vse svoje premoženje. Večji del teh posojil so obema družbama posodile slovenske banke, del pa tudi njune hčerinske in pridružene družbe. V Dnevniku smo razkrili, da je eden največjih posojilodajalcev Zvona Ena Holdinga prav Zvon Dva Holding. Od srede leta 2005 je namreč Zvon Dva večjemu Zvonu odobril za več kot 110 milijonov evrov posojil, ta pa zavaroval zgolj z menicami. Skupna vrednost vseh kratkoročnih posojil, ki so jih nekajkrat podaljšali, po zadnjih dostopnih podatkih predstavlja že več kot polovico vsega premoženja Zvona Dva Holdinga. Zvon Dva Holding sicer Zvonu Ena ni posodil lastnih sredstev, temveč se je pred tem zadolžil pri več slovenskih bankah in je tako dejansko deloval zgolj kot posojilni posrednik Zvona Ena Holdinga, da se izpostavljenost bank do Zvona Ena ni povečevala. **mp**

Stran / Page: 2

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 787 cm2

3 / 3

Kot je zapisal italijanski časnik L'Espresso, so v Rimu postali pozorni na tvegane finančne odločitve mariborske nadškofije leta 2007, ko se je izvedelo, da družba T2 predvaja tudi pornografske vsebine. Po naših informacijah je družba T2 še vedno lastniško povezana z enim od holdingov Zvon.